

## مستندات قانونی

این آیین نامه بر اساس مواد ۱، ۳، ۴ و ۲۴ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، دارویی، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحات بعدی، بندهای ۱۱، ۱۲، ۱۳ و ۱۶ ماده ۱ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مصوب ۱۳۶۷ و ماده ۸ قانون تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آیین نامه اجرایی آن مصوب سال ۱۳۶۵ هیات وزیران و اصلاحات سال ۱۳۶۶، ماده واحده چگونگی تعیین وظایف و صلاحیت شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته به آن مصوب سال ۱۳۷۶ مجلس شورای اسلامی، قانون تشکیل سازمان نظام پزشکی مصوب ۱۳۸۳، قانون تعزیرات حکومتی در امور بهداشتی درمانی مصوب ۱۳۷۶ و در راستای اجرایی نمودن بند ۱۲ سیاست های کلی سلامت، ماده ۳۴ قانون برنامه پنجم توسعه، فصل سوم نقشه جامع علمی کشور و سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی مصوب تیرماه ۱۳۹۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی، با هدف ساماندهی و توسعه متوازن و مبتنی بر نیاز خدمات طب سنتی در کشور برای تعیین نحوه فعالیت دانش آموختگان پزشکی در حیطه طب سنتی ایرانی ابلاغ می گردد.

### فصل ۱: تعاریف، اختصارات و مصادیق

**ماده ۱:** در این آیین نامه، اصلاحات ذیل در معانی مربوط به کارمی روند:

- وزارت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- دفتر طب سنتی: دفتر طب سنتی ایرانی اسلامی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- دانشگاه: دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی.
- معاونت درمان: معاونت درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- معاونت درمان دانشگاه: معاونت درمان دانشگاه / دانشکده های علوم پزشکی.
- معاونت آموزشی: معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- معاونت آموزشی دانشگاه: معاونت آموزشی دانشگاه / دانشکده های علوم پزشکی.
- کمیسیون قانونی: کمیسیون ماده ۲۰ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، دارویی، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحیه ها و الحاقیه های بعدی.
- بخش: بخش ارائه دهنده خدمات طب سنتی ایرانی در بیمارستان / درمانگاه عمومی.
- مجوز فعالیت: مجوزی که جهت شروع فعالیت افراد واجد شرایط انجام خدمات طب سنتی ایرانی با رعایت ضوابط و مقررات این آیین نامه توسط معاونت درمان دانشگاه صادر می شود.
- سازمان نظام پزشکی: سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران.

➤ ضوابط : مجموعه ای از روشهای اجرایی، آیین کار و دستورالعمل به منظور اجرایی شدن آیین نامه که توسط واحدهای ذیربط تدوین و ابلاغ می شود.

➤ دوره رسمی طب سنتی : دوره کامل آموزشی طب سنتی ایرانی که طبق برنامه آموزشی مصوب شوراییعالی برنامه ریزی وزارت بهداشت ارائه شده و منجر به ارتقاء درجه تحصیلی واعطای مدارج رسمی دانشگاهی (Degree) می شود.

➤ دوره کوتاه مدت طب سنتی : دوره های آموزشی کوتاه مدت طب سنتی ایرانی که به صورت دوره های کاربردی برای کسب مهارت و توانمندی حرفه ای اجرا شده و منجر به صدور گواهی (Certificate) می شود.

➤ دانش آموختگان پزشکی : دانش آموختگان دکتری حرفه ای پزشکی و رشته های تخصصی پزشکی .

➤ سلامتکده طب سنتی ایرانی : موسسه ای که بر اساس ضوابط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی جهت ارائه خدمات حفظ تندرستی (بهداشت) ، تشخیصی و درمانی طب سنتی ، تاسیس گردیده و آیین نامه آن از سوی وزارت ، ابلاغ شده است.

➤ طب سنتی ایرانی : سامانه و مکتبی است کامل ، شامل روشهای تشخیصی ، سبب شناسی و درمان با تکیه بر تفاوتهای بین فردی (مزاج) در زمینه حفظ سلامت و درمان بیماریها، متکی بر پشتوانه علمی و تجربی چند هزار ساله ایرانیان و ملل دیگر، برخوردار از توجه به جنبه های اخلاقی و تربیتی و آموزه های اسلامی که به کوشش حکیمان بزرگ دوره تمدن اسلامی، بازنگاری و تدوین یافته و به نقطه کمال نسبی خود رسیده است.

## **فصل ۲: آموزش و ارزشیابی**

**ماده ۲:** آموزش های دوره رسمی طب سنتی ، صرفاً در مراکز آموزش عالی زیر مجموعه وزارت و یا مراکز آموزش عالی زیر مجموعه وزارت و یا مراکز آموزش عالی دارای مجوز از وزات قابل ارایه بوده و نهایتاً به صدور مدرک (Degree) منجر خواهد شد. مشخصات این دوره ها در برنامه آموزشی مصوب شوراییعالی برنامه ریزی مشخص شده است.

**تبصره:** مدارک رسمی طب سنتی، صادر شده از دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی خارج از کشور، بر اساس مصوبات شورای عالی ارزشیابی مدارک دانش آموختگان خارج از کشور، ارزشیابی خواهند شد.

**ماده ۳:** دوره های کوتاه مدت طب سنتی تابع ضوابط نظام آموزش های مهارتی و حرفه ای خواهد بود . مراکز ارایه این آموزش ها عبارتند از :

۱- دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی دارای مجوز شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی.

۲- انجمن علمی طب سنتی ایران.

۳- مؤسساتی که از معاونت آموزشی مجوز دریافت نموده اند.

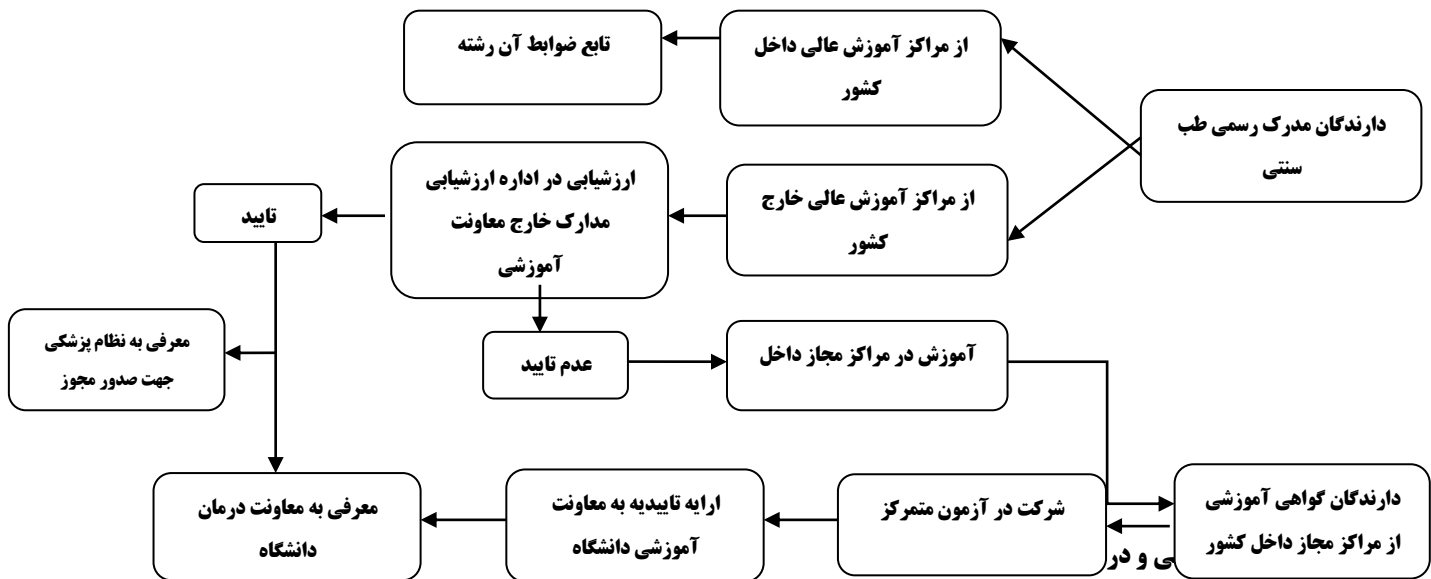
**تبصره ۱:** برگزاری دوره های آموزشی و گواهی صادره غیر از مراکز یاد شده ، به لحاظ قانونی غیر مجاز تلقی گردیده و فعالیت آنها قابل پیگرد خواهد بود.

**تبصره ۲:** شرکت در دوره های بازآموزی ، کوتاه مدت حرفه ای و آموزش های مهارتی و حرفه ای به تنهایی مجوزی برای ارایه خدمات طب سنتی ایرانی نبوده و شرکت کنندگان این دوره ها برای ارایه خدمات می بایست مفاد مندرج در مواد ۴ و ۵ این آیین نامه را نیز رعایت نمایند.

**تبصره ۳:** اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی قبل از صدور مجوز برای برگزاری دوره های کوتاه مدت حرفه ای نسبت به اخذ موافقت دفتر طب سنتی اقدام خواهد نمود .

**ماده ۴:** به منظور ارزیابی سطح علمی دارندگان گواهی های آموزشی صادره از مراکز مذکور در ماده ۳ ، دفتر طب سنتی مکلف است ، با همکاری معاونت آموزشی در خصوص طراحی و اجرای آزمون متمرکز طب سنتی ایرانی اقدام نموده و برای پذیرفته شدگان تاییدیه صادر نماید .

**ماده ۵:** معاونت آموزشی دانشگاه با استناد تاییدیه صادره از دفتر طب سنتی برای پذیرفته شدگان آزمون متمرکز مذکور در ماده ۴ ، متقاضی را برای دریافت مجوز ارایه خدمات به معاونت درمان دانشگاه ، معرفی خواهد نمود. بدیهی است مجوز فعالیت ، منوط به کسب سایر ضوابط حرفه ای حسب مقررات معاونت درمان و نظام پزشکی خواهد بود.



**ماده ۶:** افراد واجد شرایط ارائه خدمات طب سنتی ایرانی عبارتند از:

۱-۶: پزشکانی که دوره های رسمی طب سنتی منجر به اخذ مدرک دکترای تخصصی و یا تخصص در دانشگاه ها و موسسات معتبر داخلی یا خارجی مورد تایید وزارت را گذرانده اند.

**تبصره:** این پزشکان در صورت رعایت استانداردهای مربوط به هر خدمت، مجاز به ارایه کلیه خدمات درمانی طب سنتی ایرانی می باشند.

۲-۶: دانش آموختگان پزشکی که دوره ی کوتاه مدت طب سنتی را در مراکز مجاز گذرانده اند ، پس از قبولی در آزمون متمرکز، بر اساس ضوابط موجود، مجازند صرفاً در محدوده ی آموزش دیده (منطبق بر برنامه آموزشی تایید شده در اداره کل آموزش مداوم ، مهارتی و حرفه ای جامعه پزشکی) فعالیت نمایند.

تبصره ۱: اعتبار اولیه مجوز طبابت در مطب و بخش، به مدت دو سال بوده و تمدید آن در چارچوب قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی، تایید عملکرد از سوی معاونت درمان دانشگاه و سایر ضوابط و مقررات مربوطه می باشد. برای این گروه از پزشکان، کسب امتیاز بازآموزی از دوره های طب سنتی ایرانی، به میزان حداقل ۱۰ امتیاز در هر سال، الزامی بوده و حداقل نیمی از این امتیاز، می بایست از دوره های بازآموزی مدون طب سنتی ایرانی، کسب گردد.

تبصره ۲: با رعایت قانون انطباق، خدمات طب سنتی ایرانی قابل ارائه توسط این گروه از پزشکی در محدوده دوره آموزش مورد تایید وزارت بهداشت و رعایت استانداردهای مربوط به هر خدمت شامل توصیه و مشاوره حفظ تندرستی و اصلاح سبک زندگی، درمان دارویی (در محدوده داروهای مندرج در طرح دوره آموزشی) و روش های دستی شامل غمز، دلک و حجامت می باشد و انجام روش های درمانی شامل حقنه، قی، آبن، زالو و فصد در مطب این افراد ممنوع است.

تبصره ۳: این پزشکان برای اخذ مجوز باید به شرح ذیل اقدام نمایند:

الف) تسلیم درخواست متقاضیان واجد شرایط این آیین نامه به معاونت درمان دانشگاه بانضمام مدارک مربوطه نظیر پروانه طبابت معتبر پزشکی، تصویر مدرک تحصیلی، گواهی پایان خدمات قانونی، گواهی عدم محکومیت انتظامی سازمان نظام پزشکی، تصویر پروانه بهره برداری معتبر بیمارستان و درمانگاه عمومی در صورت تقاضای افزودن بخش.

ب) تاییدیه دفتر طب سنتی مبنی بر قبولی در آزمون متمرکز.

ج) معرفی از معاونت آموزشی دانشگاه.

د) تاییدیه معاونت درمان دانشگاه به لحاظ عدم وجود پرونده تخلفات احراز شده در کمیسیون ماده ۱۱ تعزیرات حکومتی در امور بهداشتی درمانی.

ه) تاییدیه معاونت درمان دانشگاه به لحاظ مترژ، فضای فیزیکی، تجهیزات، پرسنل و سایر شرایط استاندارد ارائه خدمات.

و) معرفی پزشک مجاز واجد شرایط آیین نامه به نظام پزشکی جهت صدور مجوز.

تبصره ۴: درج عنوان "طب سنتی ایرانی" به عنوان یکی از زمینه های فعالیت در تابلوی مطب پزشکان و یا در سرنسخه، تابع ضوابط و مقررات موضوع دستورالعمل مصوب شورایی عالی نظام پزشکی نحوه تبلیغ و آگهی های دارویی و مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی، بهداشتی و امور پزشکی، همچنین مقررات نظام پزشکی خواهد بود.

ماده ۷: پزشکان حایز شرایط ماده ۶ مجاز به ارائه آموزش های تکمیل کننده ی خدمات درمانی به ویژه در حوزه ی اصلاح سبک زندگی، برای بیمار یا بیماران هستند. این آموزش ها مستثنی از خدمات آموزشی مذکور در فصل ۲ این آیین نامه می باشد.

ماده ۸: ارائه طب سنتی ایرانی در درمانگاه های عمومی و بیمارستان، به شرط برخورداری از شرایط مذکور در این آیین نامه، رعایت استاندارد خدمات مربوطه و معرفی پزشک واجد شرایط (دکتری تخصصی طب سنتی ایرانی یا پزشک آموزش دیده مورد تایید وزارت) در قالب بخش ارائه خدمات طب سنتی ایرانی، در صورت درج در پروانه بهره برداری بلامانع است.

ماده ۹: رعایت کلیه موارد و تبصره های آیین نامه اجرایی قانون اجازه تأسیس مطب مصوب ۱۳۶۳ و کلیه اصلاحیه های بعدی و سایر دستورالعمل های ابلاغی مربوطه صادره از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی و یا سازمان نظام پزشکی ، همچنین ممنوعیت فروش ، عرضه و تحویل هرگونه دارو ، ملزومات و تجهیزات در مطب الزامی است.

تبصره ۱ : مصرف داروهای اورژانس در موارد فوریت های پزشکی و استفاده از دارو ، ملزومات و تجهیزات پزشکی که وفق استاندارد خدمت مربوطه جزیی از ابزار تشخیص و یا درمان سرپایی در مطب محسوب می شوند ، به عنوان مواد مصرفی خدمات پزشکی تلقی شده و مشمول حکم ماده فوق نمی باشد.

تبصره ۲ : دفتر طب سنتی مکلف است مفردات و مرکبات ضروری ، بومی و دارای اولویت را به سازمان غذا و دارو اعلام نموده تا این سازمان برای امور مرتبط ، از این فهرست بهره برداری نماید.

ماده ۱۰: ثبت مشخصات فردی بیماران و تشکیل پرونده سرپایی (الکترونیک) ، برای آن ها تحت نظارت پزشک واجد شرایط در مطب ها و مراکز درمانی طب سنتی ایرانی الزامی است. سوابق و پرونده بیماران ، در بایگانی مطب نگهداری و در صورت درخواست کارشناسان معاونت درمان در اختیار آنان قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۱ : تعرفه ی خدمات تشخیصی و درمانی دانش آموختگان دوره های رسمی طب سنتی ، بر اساس کتاب ارزش نسبی خدمات و مقررات مربوط تعیین می شود.

ماده ۱۲ : معاونت درمان دانشگاه مسوول نظارت و ارزیابی عملکرد واحد های ارائه دهنده ی خدمات درمانی طب سنتی ایرانی ، بر اساس این آئین نامه و آیین نامه های مرتبط است.

تبصره : تعرفه ی خدمات دارندگان گواهی دوره های کوتاه مدت رسمی طب سنتی وفق مقررات و ضوابط ابلاغی معاونت درمان می باشد.

#### **فصل ۴: سایر موارد:**

ماده ۱۳ : موسسات و پزشکانی که در حال حاضر خدمات طب سنتی ایرانی را ارائه می دهند ، مکلفند ظرف مدت حداکثر یک سال از ابلاغ این آئین نامه ، شرایط خود را با ضوابط مندرج در این آیین نامه وفق دهند.

ماده ۱۴ : ارائه خدمات در سلامتکده ، تابع آیین نامه تاسیس سلامتکده طب سنتی ایرانی خواهد بود .

ماده ۱۵ : در صورت تخلف از مقررات این آیین نامه ، حسب قوانین و مقررات مربوطه از جمله قانون مربوط به مقررات امور پزشکی ، دارویی ، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ و الحاقیه ها و اصلاحیه های بعدی ، قانون تشکیل سازمان نظام پزشکی مصوب ۱۳۸۳ ، قانون تعزیرات حکومتی در امور بهداشتی درمانی مصوب ۱۳۶۷ ، آیین نامه اجرایی ماده ۸ قانون تشکیل وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی مصوب ۱۳۶۵ و اصلاحیه های بعدی و ... اقدام خواهد شد.

ماده ۱۶ : این آیین نامه در ۴ فصل و ۱۶ ماده تصویب و جایگزین دستورالعمل اجرایی ارائه خدمات طب سنتی به شماره ۱۰۰/۴۲۸ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۰۴ همچنین دستورالعمل اجرایی برگزاری دوره آموزشی کوتاه مدت طب ایرانی - اسلامی به شماره ۱۰۱/۶۷۱/د مورخ ۱۳۹۲/۰۵/۱۳ شده و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.